

MINISTER
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

DWM.WUM.070.2.2020.EZŚ

Warszawa, 05 sierpnia 2020 r.

Sz. P.

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/ePUAP/

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo z dnia 8 lipca br. o numerze XI.540.99.2019.JS informuję, że problemy związane z funkcjonowaniem systemu urzędowego poświadczania znajomości języka polskiego jako obcego są mi znane i Ministerstwo podjęło prace analityczno-koncepcyjne mające na celu ich wyeliminowanie. W związku z tym przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Obecny system został wprowadzony w 2016 r. nowelizacją ustawy z dnia 7 października 1999 r o języku polskim (Dz. U. z 2019 r. poz. 1480 z późn. zm.), która diametralnie zmieniła jego istotę, wprowadzając możliwość prowadzenia egzaminów przez podmioty, którym takie uprawnienia nadał Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego po uzyskaniu opinii Państwowej Komisji do spraw Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego. Zgodnie z ustawą obecny system pozwala na przeprowadzenie egzaminu w ramach sesji egzaminacyjnych zgodnie z harmonogramem ustalonym przez Państwową Komisję do spraw Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego. Komisja ustala harmonogram, uwzględniając możliwości przygotowania zestawów egzaminacyjnych, czas przeznaczony na

ich sprawdzenie przez ośrodki egzaminacyjne, następnie ich audyt, a także fizyczne przygotowanie i rozesłanie certyfikatów. Ośrodki, które zamierzają przeprowadzić egzamin w danej sesji egzaminacyjnej, zgłaszają swój zamiar do Komisji, zgodnie z § 4 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lutego 2016 r. w sprawie egzaminów z języka polskiego jako obcego (Dz. U. z 2018 r., poz. 1386) na dwa miesiące przed planowanym terminem egzaminu. Co istotne, ośrodki egzaminacyjne nie są zobowiązane do przeprowadzenia egzaminów w każdej sesji, zatem dostosowują swoją ofertę do faktycznego zainteresowania potencjalnych zdających.

W związku z rosnącym zainteresowaniem egzaminami, co jednak dotyczy głównie poziomu biegłości językowej B1, w roku bieżącym Komisja – oprócz trzech standardowych sesji – zaplanowała dodatkową sesję egzaminacyjną przeznaczoną wyłącznie dla osób ubiegających się o certyfikat na poziomie B1, która odbyła się w styczniu br. Niestety, ze względu na sytuację epidemiologiczną, konieczne było odwołanie sesji zaplanowanej na czerwiec br.

Podkreślić należy, że zainteresowanie poziomem B1 wynika z faktu, iż jest on wymagany zarówno ustawą z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2020 r. poz. 35), jak i ustawą z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. 2020 r. poz. 347). Z tego względu ponad 70% wszystkich zdających stanowią osoby przystępujące do egzaminu na wspomnianym poziomie. Znaczny wzrost liczby cudzoziemców przystępujących do egzaminu certyfikowanego nastąpił w 2018 r., kiedy to wprowadzono wymóg potwierdzenia znajomości języka polskiego jako niezbędny warunek uzyskania przez cudzoziemca zezwolenia na pobyt w charakterze rezydenta długoterminowego UE.

W ocenie Ministerstwa, obecny system urzędowego poświadczania znajomości języka polskiego, mimo pewnych niedoskonałości, jakie ujawniły się w trakcie jego funkcjonowania, powinien zapewnić możliwość przystąpienia do egzaminu bardzo dużej liczbie chętnych. Wpływ na faktyczną przepustowość systemu – oprócz liczby sesji egzaminacyjnych – ma również szereg innych czynników, w szczególności liczba i rozkład terytorialny podmiotów, które posiadają uprawnienia do przeprowadzania egzaminów oraz osób uprawnionych do przewodniczenia komisjom egzaminacyjnym. Obecnie liczba podmiotów uprawnionych do przeprowadzania egzaminów wynosi 50, a osób mających uprawnienia do przewodniczenia komisji egzaminacyjnej jest 105. W ocenie Ministerstwa liczby te powinny być wystarczające dla zaspokojenia istniejących potrzeb, niemniej jednak warto zwrócić uwagę, że niektóre podmioty – mimo posiadanych uprawnień – nie organizują egzaminów. Dodatkowo należy

zwrócić uwagę, że niektóre ośrodki są znacznie częściej wybierane niż pozostałe, co zmniejsza dostępność miejsc w danym ośrodku. Istotnym problemem jest także nierównomierny rozkład terytorialny podmiotów uprawnionych – o ile w Warszawie jest ich 10, to np. w Krakowie jedynym ośrodkiem uprawnionym do prowadzenia egzaminów jest Uniwersytet Jagielloński. Pewnym wyjściem z sytuacji jest możliwość organizowania egzaminów poza siedzibą podmiotów uprawnionych, do czego mają one prawo o ile spełnią wszystkie wymagane prawem warunki. Przykładem takiej inicjatywy są Uniwersytet Śląski (który organizował egzaminy w Chinach) oraz Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (który organizował egzaminy w Rosji).

Podsumowując pragnę poinformować, że Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego rozpoczęło prace nad nowelizacją ustawy o języku polskim, która pozwoli ograniczyć problemy w obecnie funkcjonującym systemie urzędowego poświadczenia znajomości języka polskiego. Analiza obecnych przepisów dot. języka polskiego oraz innych bezpośrednio lub pośrednio powiązanych z tą materią umożliwi wprowadzenie rozwiązań pozwalających na znaczną poprawę funkcjonowania systemu i wzrost satysfakcji osób zainteresowanych możliwością przystąpienia do egzaminu.

Z poważaniem

Wojciech Murdzek

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

/podpisano elektronicznie/